

DE
MILITAIRE SPECTATOR.

TIJDSCHRIFT

VOOR DE

WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

ONDER HOOFDREDACTIE VAN

P. H. A. DE RIDDER

MAJOOR VAN DEN GENERALEN STAF.

90STE JAARGANG.

MET PLATEN EN KAARTEN.

UTRECHT.

A. W. BRUNA & ZONN's UITGEVERS M^U.

R.

DE MILITAIRE SPECTATOR

Inhoud van den negentigsten Jaargang. Nieuwe Serie.

A

Aan de Redactie van de Militaire Spectator . . .	Blz. 151.
ALLARD, A. J. M., De opleiding der ordonnans-seiners.	" 593.
ALTING VON GEUSAU, Jhr. J. T., De legerhervorming.	" 58.
ALTING VON GEUSAU, Jhr. J. T., Tactische inrichting en verdediging van Loopgravenstellingen . . .	" 346.
ALTING VON GEUSAU, Jhr. J. T., Vlammenspuiten . . .	" 606.
ARRIËNS, W. J., Wat men bij ons vergeet . . .	" 301.
Artillerie in den bewegings- en in den stellingoorlog, door J. C. C. TONNET	" 15.

B

Boekaankondigingen:

BERNHARDI, F. VON, Vom Kriege der Zukunft	" 326.
BOSBOOM, N., Het Verslag der Legercommissie over Geschut, Mitrailleurs, Geweren, Munitie en Vlieg- tuigen	" 209.
BRUCHMÜLLER, G., Die deutsche Artillerie in den Durch- bruchschlachten des Weltkrieges	" 423.
DAM VAN ISSELT, W. E. VAN, De Jagers van VAN DAM (1830—1839)	" 45.
De opheffing van de Departementen van Marine en Oorlog en de instelling van een Departement van Defensie	" 209
FREYTAG-LORINGHOVEN, VON, Heerführung im Welt- kriege	" 517
GEILL, P. J., Jilles de Schaapwachter	" 519.
GIEHRL, H. VON, Das amerikanische Expeditionskorps in Europa 1917/18	" 578
HORST SCHÖTTLER, Wereldgeschiedenis in één lesuur, voor Nederland bewerkt door W. G. F. SNIJDERS.	" 518.
HUBERT VAN BLYENBURGH, Dr. W. P., Wetenschap- pelijke grondslagen van het Gymnastiek-onderwijs.	" 208.
LINDEN, W. J. M., Landstormboekje. Militaire Voor- oefeningen (Infanterie en Wielrijders)	" 578.
Luchtvaartkundige Bibliotheek	" 423.
Mededeelingen van het Hoofdbestuur der Alg. Ver. van Verl.Off ^d . der Ned. Land- en Zeemacht	" 578.
REGEN, De verwording onzer Indische Strijdkrachten.	" 423.
SCHRIECK, F. N. F. VAN DER, Nederland, waak over Uwe weermacht!	" 51.
SOBICKA, G., Gliederung und Entwicklung der Batte- rien der österreichisch-ungarischen Feld- und Ge- birgs-artillerie im Weltkriege 1914—1918	" 211.
Tabel van lichtingen en jaarklassen	" 519.
THEUNE, Sturmtruppen und Flammenwerfer	" 325.
TORLEY DEWEL, Mr. C. L., Nationaal Zelfbewustzijn . . . ook in Nederland!	" 518.
VERMEER, H. J., Selamat Djalan (Goede Reis). Maleisch voor de practijk	" 51.
WURFBAIN, Dr. J. W., De organisatie van den auto- dienst in tijd van oorlog	" 326.

ZWEHL, D. H. VON, Die Schlachten im Sommer 1918 an der Westfront	Blz. 210.
Bommenwerpers, Granaatwerpers, Infanteriekanon- nen. De bewapening van onze infanterie met ge- schut, door J. RIETSEMA	„ 485.
Bondgenooten, door J. J. C. TONNET	„ 473.
BREST VAN KEMPEN, C. P., Verklaring van de begin- selen en de toepassingen van de plaatsbepaling door middel van het geluid.	„ 273.
BREUNESE, J. N., De Browninggeweer-Mitrailleur	„ 463.
BREUNESE, J. N., De lichte Mitrailleur 1920 bij de Infanterie	„ 198.
BREUNESE, J. N., Met hoeveel lichte mitrailleurs moet de compagnie infanterie worden bewapend?	„ 508.
Brief aan den Spectator, door I'	„ 38.
BROUWER, P. A., Eenige tactisch-kustartilleristische beschouwingen	„ 81.
BROUWER, P. A., Antwoord aan den Kapitein der Artie. E. CH. DE HAAN op zijn aantekeningen naar aanleiding van mijn artikel: „Eenige tactisch-kust- artilleristische beschouwingen”	„ 599.
Brugslag „Mulder”, door B. MULDER	„ 77.

C

CARSTENS, J. H., Ervaringen met muilieren	„ 53.
CARSTENS, J. H., Indeeeling, opleiding en oefening van personeel bij de toekomstige schoolbatterijen der Divisie-Artillerie	„ 617.
Cavalerie, Het gevecht der, door H. MATHON	„ 312.
COUVÉE, C. M. G. P., De veldartillerie en de ver- korte eerste oefeningstijd	„ 235.

D

DAM VAN ISSELT, W. E. VAN, De onderwaterzettin- gen in het Ysergebied van Oct. 1914 tot Oct. 1918.	„ 521.
DAM VAN ISSELT, W. E. VAN, Een nationaal, doch weinig bekend middel tot het dekken van een terugtocht door polderland	„ 120.
DAM VAN ISSELT, W. E. VAN, Moeten wij onze Stel- ling-Artillerie afschaffen?	„ 329.
Defensierapport, Antwoord op de replieken over het R.K., door J. P. J. VERBERNE	„ 20.
Doormarsch door Limburg, De, door DE R.	„ 1.
Draadschaar, voor bereden wapens, Een, door J. W. WIJN	„ 124.

E

- Eerste oefeningstijd, De veldartillerie en de verkorte,
door C. M. G. P. COUVÉE . . . . . Blz. 235.

F

- FABIUS, H. A. C., De Inlichtingendienst bij den
Generalen Staf . . . . . „ 397.
FEENSTRA, J. E., Luchtafweer van af den grond . . . . . „ 497.

G

- Gegevens vreemde Legers, ... Blzn. 40, 99,
154, 203, 264, 322, 364, 418, 470, 511, 573 en 625.
GELDER, C. C. DE, De verdediging in de diepte . . . . . Blz. 191.
Geschiedenis van het Regiment Genietroepen, door
D. VAN DEN BERG. . . . . „ 466.
Geweer-mitrailleur, De Browning, door A. WILLOD
VERSPRILLE . . . . . „ 343.
Geweermitrailleur, De Browning, door J. N. BREUNESE. . . . . „ 463.

H

- HAAN, E. CH., DE, Aanteekeningen naar aanleiding
van het artikel „Eenige kustartilleristische be-
schouwingen” . . . . . „ 442.
HARDENBERG, H. K., Opperbevelhebber en Algemeen
Hoofdkwartier . . . . . „ 388.
Houwitserafdeelingen en een Zesmaandsche oefe-
ningstijd, Bereden, door J. C. LOGGER . . . . . „ 161.

I

- I', Brief aan den Spectator . . . . . „ 38.
Inhoud van tijdschriften (N. O. I.) . . . . . Blzn. 44, 158,
270, 369, 513 en 627.
Inlichtingendienst bij den Generalen Staf, De, door
H. A. C. FABIOUS . . . . . Blz. 397.
Inschieten bij de Vesting-Artillerie, Over, door F.
A. PANNEKOEK . . . . . „ 373.

K

- Kustartilleristische beschouwingen, Aanteekening
naar aanleiding van het artikel, Eenige, door E.
CH. DE HAAN . . . . . „ 442.
KUYPER, G., Voorpostendetachementen, Critische
beschouwing naar aanleiding van het artikel van
den heer SCHMIDT in de Decemberaflevering . . . . . „ 116.

L

Legerhervorming, De, door Jhr. J. T. ALTING VON GEUSAU	Blz. 58.
Lichte Mitrailleur 1920 bij de infanterie, De, door J. N. BREUNESE	" 198.
Lichte mitrailleurs moet de compagnie infanterie worden bewapend, Met hoeveel, door J. N. BREUNESE.	" 508.
LOGGER, J. C., Bereden Houwitserafdeelingen en een Zesmaandsche oefeningstijd	" 161.
Loopgravenstellingen, Tactische inrichting en verdediging van, door Jhr. J. T. ALTING VON GEUSAU.	" 346.
Luchtafweer van af den grond, door J. E. FEENSTRA.	" 497.

M

Marneslag, De duitsche rechttervleugel tijdens den, door H. G. ONTROP	" 243.
MATHON, H., Het gevecht der Cavalerie	" 312.
MATHON, H., Verkenning- en ophelderingskorpsen.	" 185.
Mededeelingen. . . . . Blzn. 323, 363, 576 en 579.	
Militair Onderwijs, Eenige opmerkingen naar aanleiding van het plan tot reorganisatie, door SENIOR.	Blz. 354.
Muieldieren, Ervaringen met, door J. H. CARSTENS	" 53.
MULDER, B., Brugslag „Mulder”	" 77.
Munitieaanmaak en de particuliere industrie, door W. F. SILLEVIS	" 581.

N

Noordzeekust, De verdediging van Holland's, door W. F. SILLEVIS	" 447.
Normaal Schietschool en het Mitrailleurvraagstuk, De, door J. P. J. VERBERNE	" 261.
N. S. S., De majoor Verberne, de Spectator Redactie en de, door J. G. W. ZEGERS	" 260.

O

Onderwaterzettingen in het Ysergebied van Oct. 1914 tot Oct. 1918, De, door W. E. VAN DAM VAN ISSELT.	" 521.
ONTROP, H. G., De Duitsche rechttervleugel tijdens den Marneslag (5—9 September 1914)	" 243.
Opleiding van den troep, Eenige psychologische opmerkingen betreffende de, door H. C. ROUFFAER.	" 409.
Opperbevelhebber en Algemeen Hoofdkwartier, door H. K. HARDENBERG	" 388.
Opleiding der (ordonnans)-seiners, De, door A. J. M. ALLARD	" 593.

Overzicht van Buitenlandsche Tijdschriften. *Heeft eene afzonderlijke pagineering*

P

- PANNEKOEK, F. A., Over inschieten bij de Vesting-Artillerie . . . . . Blz. 373.
- PIRON, A., Het voorschrift Telefoonstations Infanterie 1919 en het afluisteren van telefonische gesprekken door den vijand. . . . . „ 570.
- Plaatsbepaling door middel van het geluid, Verklaring van de beginselen en de toepassingen van de, door C. P. BREST VAN KEMPEN . . . . . „ 273.
- Polderland. Een nationaal, doch weinig bekend middel tot het dekken van een terugtocht door, door W. E. VAN DAM VAN ISSELT. . . . . „ 120.
- Polderland. Eenige tactische en technische maatregelen, bij een terugtocht in het, door J. J. D. H. VERSCHOOR . . . . . „ 612.

R

- R., DE, De doormarsch door Limburg . . . . . „ 1.
- RIETSEMA, J., De bewapening van onze infanterie met geschut. Bommenwerpers, Granaatwerpers, Infanteriekanonnen . . . . . „ 485.
- ROLDANUS, U. J. W., Een en ander over de Fransche schietregels . . . . . Blzn. 25 en 105.
- ROUFFAER, H. C., Eenige psychologische opmerkingen betreffende de opleiding van den troep . . . . . Blz. 409.

S

- SCHARROO, P. W., Het Fransche voorschrift voor den aanleg en het onderhoud van militaire wegen . . . . . „ 413.
- Schietregels, Een en ander over de Fransche, door U. J. W. ROLDANUS . . . . . Blzn. 25 en 105.
- SCHMIDT, L. J., Eenige beschouwingen over de gevechtsontwikkeling van eene voorhoede . . . . . Blz. 425.
- Schoolbatterijen der Divisie-Artillerie. Indeeling, opleiding en oefening van personeel bij de toekomstige, door J. H. CARSTENS . . . . . „ 617.
- SENIOR, Eenige opmerkingen naar aanleiding van het plan tot reorganisatie van het militair onderwijs. . . . . „ 354.
- Silhouetten van ons ander Leger, door F. TREFFERS. . . . . Blzn. 93, 319, 360 en 467.
- SILLEVIS, W. F., De verdediging van Holland's Noordzeekust . . . . . Blz. 447.

SILLEVIS, W. F., Munitieaanmaak en de particuliere industrie	Blz. 581.
Stelling-Artillerie afschaffen? moeten wij onze, door W. E. VAN DAM VAN ISSELT	„ 329.

T

Tactisch-kustartilleristische beschouwingen, Eenige, door P. A. BROUWER	„ 81.
Tactisch-kustartilleristische beschouwingen. Antwoord aan den Kapitein der Artie. E. CH. DE HAAN op zijne aantekeningen naar aanleiding van mijn artikel, door P. A. BROUWER	„ 599.
Telefoonstations Infanterie 1919 en het afluisteren van telefonische gesprekken door den vijand, Het voorschrift, door A. PIRON	„ 570.
TONNET, J. J. C., Artillerie in den bewegings- en in den stellingoorlog.	„ 15.
TONNET, J. J. C., Bondgenooten	„ 473.
TONNET, J. J. C., Het vraagstuk van de beperking der bewapening voor den Volkenbond	„ 213.
TREFFERS, F., Silhouetten van ons ander Leger	Blzn. 93, 319, 360 en 467.

V

VERBERNE, J. P. J., Antwoord op de replieken over het R.K. Defensierapport	Blz. 20.
VERBERNE, J. P. J., De Normaal Schietschool en het Mitrailleurvraagstuk	„ 261.
Verdediging in de diepte, De, door C. C. DE GELDER.	„ 191.
Verkenings- en ophelderingskorpsen, door H. MATHON	„ 185.
VERSCHOOR, J. J. D. H., Eenige tactische en technische maatregelen, welke bij een terugtocht in het polderland moeten worden genomen	„ 612.
Vlammenspuiten, door Jhr. J. TH. ALTING VON GEUSAU.	„ 606.
Volkenbond, Het vraagstuk van de beperking der bewapening voor den, door J. J. C. TONNET	„ 213.
Voorhoede, Eenige beschouwingen over de gevechtsontwikkeling van eene, door L. J. SCHMIDT	„ 425.
Voorschrift voor het gevecht en den dienst te velde, Het Britsche, door J. J. G. Baron VAN VOORST TOT VOORST	Blzn. 66 en 126.
Voorpostendetachementen. Critische beschouwing naar aanleiding van het artikel van den heer Schmidt in de Decemberaflevering, door G. KUYPER.	Blz. 116.
VOORST TOT VOORST, J. J. G. Baron VAN, Het Brit-	

sche voorschrift voor het gevecht en den dienst
te velde van October 1920 . . . . . Blzn. 66 en 126.

W

- Wat men bij ons vergeet, door W. J. AKRIENS . . . . . Blz. 301.
- Wegen, Het Fransche voorschrift voor den aanleg
en het onderhoud van militaire, door P. W.
SCHARROO . . . . . " 413.
- WILLOD VERSPRILLE, A., De Browninggeweer-Mi-
trailleur . . . . . " 343.
- WYN, J. W., Een draadschaar voor bereden wapens. . . . . " 124.

Z

- ZEGERS, J. G. W., De Majoor Verberne, de Spectator
Redactie en de N.S.S. . . . . . " 260.